

Postanowienie z dnia 7 czerwca 2005 r.

III SPP 95/05

Przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843) oznacza wskazanie czasu trwania postępowania świadczącego o wystąpieniu przewlekłości, jak również konkretnych czynności procesowych, których sąd nie podjął lub dokonał wadliwie, powodując w ten sposób nieuzasadnioną zwłokę w postępowaniu.

Przewodniczący SSN Roman Kuczyński, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn (sprawozdawca), Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 czerwca 2005 r. sprawy ze skargi Zygmunta P. na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,

1. o d r z u c i ł skargę,
2. zarządził zwrot przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, na rzecz skarżącego, opłaty stałej w kwocie 100 zł (sto złotych).

U z a s a d n i e n i e

Zygmunt P., reprezentowany przez adwokata, wniósł do Sądu Najwyższego skargę na przewlekłość postępowania domagając się: 1) stwierdzenia nieuzasadnionej zwłoki i przewlekłości postępowania w postępowaniu sądowym międzyinstancyjnym przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawach [...] z kasacji powoda wniesionych do Sądu Najwyższego; 2) zasądzenia na jego rzecz od Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - Skarbu Państwa zadośćuczynienia pieniężnego „w kwocie 60.000,- zł od każdej ze spraw sądowych w pkt.1 petitum /kasacyjnych/ po 10.000,- zł za przewlekłość postępowania w sądowym postępowaniu międzyinstancyjnym”; 3) „zobowiązanie Sąd Apelacyjny [...] w Poznaniu jak i Sąd Najwyższy Izba Pracy i Ubezpie-

czeń Społecznych, Spraw Publicznych w Warszawie aby niezwłocznie i w trybie pilnym skierowali akta Wojskowego Biura Emerytalnego w S. z nazwiskiem powoda Zygmunta P. do Sądu Okręgowego [...] w Szczecinie do sprawy [...] z odwołania powoda na bezczynność Wojskowego Biura Emerytalnego w S. o objęcie powoda w pierwszej kolejności ustawowym obowiązkiem wojskowego zaopatrzenia emerytalnego poprzez ustalenie prawa, przyznanie prawa i przeniesienie w posiadanie powoda prawa majątkowego własności powoda z wierzytelności ze Skarbu Państwa do emerytury wojskowej i do wysokości świadczeń pieniężnych podstawy wymiaru emerytury wojskowej z tytułu wojskowego zaopatrzenia emerytalnego w sposób jak nakazuje to ustawodawca Rzeczypospolitej Polskiej, to jest wyrokiem sądowym, skoro decyzją administracyjną nie jest to możliwe z uwagi na bezczynność i przewlekłość postępowania administracyjnego emerytalnego, iż powód pozostaje bez środków do życia”; 4) „nadanie orzeczeniu sądowemu rygoru natychmiastowej wykonalności i prawomocności z urzędu”; 5) „nakazanie dokonania do rąk powoda zwrotu kosztów wpisu sądowego w kwocie 105, - zł od niniejszej skargi w określonym terminie, oraz kosztów udzielonej pomocy prawnej”; 6) „wezwanie i dopuszczenie akt Sądu Apelacyjnego w Poznaniu [...] ze skargi powoda na bezczynność i przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym w Szczecinie w sprawie [...]”; 7) „rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy w Warszawie że w postępowaniu sądowym ze skargi na przewlekłość postępowania sądowego i naruszenie prawa do rozpatrzenia sprawy sądowej bez zbędnej zwłoki ustawodawca Rzeczypospolitej Polskiej nie ustanowił obowiązku adwokacko radcowskiego do sporządzenia ani wniesienia takiej skargi do Sądu Najwyższego.”

Skarżący podniósł, że kasacje w wyżej wskazanych sprawach przetrzymuje Sąd Apelacyjny w Poznaniu i odrzuca je bezpodstawnie i bezprawnie postanowieniami pod pretekstem niewskazania i braku podstaw prawnych do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, „doprowadzając do przewlekłości postępowań sądowych niczym nieuzasadnionych, gdy powód nie został objęty ustawowym obowiązkiem wojskowego zaopatrzenia emerytalnego z emerytury wojskowej. Pozbawiając powoda prawa i wolności do rzetelnego sprawiedliwego rozpatrzenia wymienionych spraw sądowych przez bezstronny i niezawisły Sąd bez zbędnej zwłoki”.

W tej części uzasadnienia skargi, która merytorycznie wiąże się z zarzutem przewlekłości postępowania, skarżący wskazał, że Wojskowe Biuro Emerytalne w S. wydaje fikcyjne, bezprawne decyzje emerytalne bez podstawy prawnej „o waloryzacji

emerytury wojskowej, podwyższaniu jej” przed ustaleniem prawa i przyznaniem prawa do tejże „emerytury wojskowej” pierwszą konstytutywną decyzją emerytalną (administracyjną) „co osądzają i zatwierdzają Sąd Okręgowy w Szczecinie i Sąd Apelacyjny w Poznaniu z rażącym naruszeniem i pozbawianiem prawa i wolności powoda do stosowania ustawowej kolejności i procedury postępowania administracyjnego emerytalnego i do ustawowej kolejności stosowania procedury postępowania sądowego doprowadzają do nieuzasadnionej przewlekłości postępowań sądowych w tym postępowaniu sądowym międzyinstancyjnym z kasacji powoda w sprawach [...] pozbawiając powoda prawa i wolności do skutecznego rozpatrzenia wniesionych środków odwoławczych i do rzetelnego sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez bezstronny i niezawisły Sąd Najwyższy bez zbędnej zwłoki. W każdej ze spraw powód dochodzi tylko i wyłącznie praw niemajątkowych, iż do praw majątkowych i ich dochodzenia zachodzi w sprawie powoda trwały brak podstaw prawnych. Mimo to Sąd Apelacyjny w Poznaniu pod pretekstem nie wskazania wartości i przedmiotu zaskarżenia odrzuca wszystkie kasacje powoda i nie przyjmuje do wiadomości żadnej argumentacji powoda wyrażanej w pismach procesowych powoda narażając powoda na dodatkowe nieuzasadnione wydatki i koszty z tym związane. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w swej nieuzasadnionej przewlekłości postępowania sądowego międzyinstancyjnego czuje się bezkarnie i bez nadzoru, że w sprawach [...] umorzył nawet postępowania sądowe zażalenkowe kasacyjne wmawiając powodowi, że rzekomo te środki odwoławcze on cofnął, a co nie było i nie jest zgodne z prawdą, w kierunku zablokowania powodowi drogi sądowej do trzeciej instancji sądowej. Powód jako strona procesowa nie ma żadnego wpływu na przewlekłość postępowania sądowego międzyinstancyjnego, bo Sąd Apelacyjny w Poznaniu w ogóle nie odróżnia ustawowych terminów i pojęć prawnych takich jak: „o prawa majątkowe i o prawa niemajątkowe” i stwierdza, że jest to jedno i to samo”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 2 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 - powoływanej dalej jako: „ustawa”) wynika, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, sąd rozpoznający skargę powinien w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności

podjętych przez sąd, któremu skarżący zarzuca przewlekłość, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. Jednocześnie, aby umożliwić sądowi rozpoznającemu skargę dokonanie powyższej oceny, ustawodawca w art. 6 ust. 2 ustawy zobowiązuje skarżącego do przytoczenia okoliczności uzasadniających żądanie. Z zestawienia powołanych wyżej przepisów, a także z faktu, że skarga na przewlekłość postępowania może być sporządzona wyłącznie przez fachowego pełnomocnika, co ma zagwarantować wysoki merytoryczny poziom tego pisma procesowego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 listopada 2004 r., III SPP 42/04, OSNP 2005 nr 5, poz. 71), należy wyprowadzić wniosek, że „przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie”, o którym stanowi art. 6 ust. 2 ustawy, oznacza w szczególności wskazanie czasu trwania postępowania świadczącego o wystąpieniu przewlekłości, jak również konkretnych czynności procesowych, których sąd zaniechał lub które podjął wadliwie, powodując w ten sposób nieuzasadnioną zwłokę w postępowaniu.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy skargę niespełniającą wymagań przewidzianych w art. 6 ust. 2 sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków.

Rozpoznawana skarga nie spełnia określonych wyżej wymagań wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy. Zarzucając przewlekłość postępowania w sprawach [...] pełnomocnik skarżącego ograniczył się do sformułowania zbiorczego zarzutu wystąpienia przewlekłości postępowania w „sądowym postępowaniu międzyinstancyjnym” bez przytoczenia jakichkolwiek okoliczności uzasadniających żądanie i umożliwiających ocenę, na czym polegała i z czego wynikała przewlekłość w poszczególnych sprawach. Natomiast w zarzutach odnoszących się do spraw [...] autorka skargi wskazała czynność sądu, którą kwestionuje (umorzenie sądowego postępowania zażaleniewego) nie określając też jednak, jaką przewlekłość czynności te spowodowały, nie określają też terminu ich dokonania lub innych okoliczności pozwalających na stwierdzenie wystąpienia zwłoki i jej rozmiarów.

Należy również wskazać, że we wszystkich wymienionych wyżej sprawach skarga została złożona zbyt późno. Przyjmując, że przez określenie „sądowe postępowanie międzyinstancyjne” skarżący rozumie postępowanie przed Sądem Apela-cyjnym rozpoczęte wniesieniem kasacji, skarga powinna być złożona w jego toku. Postępowanie ze skargi na przewlekłość nie jest samodzielny-m postępowaniem zmierzającym do stwierdzenia przewlekłości i ewentualnie do zasądzenia z tego ty-

tułu odpowiedniego odszkodowania (zadośćuczynienia). Jego celem jest przeciwdziałanie przewlekłości postępowania w trakcie jego trwania i ewentualne przyznanie "odpowiedniej sumy pieniężnej" jako wstępnej (tymczasowej) rekompensaty (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 listopada 2004, III SPP 42/04, OSNP 2005 nr 5, poz. 71). Sąd Najwyższy podkreślił również, że publiczno-prawnym celem ustawy jest stworzenie realnego i skutecznego środka zapobiegającego przewlekłości postępowania, czyli takiego środka, którego funkcją jest przede wszystkim wymuszanie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu, (a więc „stworzenie mechanizmu prawnego wymuszającego rozpoznanie sprawy przez sąd” por. uchwała Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2005 r., III SPP 113/04, Biuletyn SN 2005 nr 1, poz. 27 i uchwała Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2005 r., III SPP 115/04 Biuletyn SN 2005, nr 1, poz. 28). Jest oczywiste, że osiągnięcie wskazanych celów skargi nie jest możliwe w stosunku do zakończonego postępowania. Tymczasem we wskazanych wyżej sprawach skarga została złożona już po odrzuceniu kasacji przez Sąd Apelacyjny. Ponadto, w ocenie Sądu Najwyższego, dokonanej pomimo niewywiązania się przez skarżącego z obowiązku nałożonego przez art. 6 ust. 2 ustawy, czynności Sądu Apelacyjnego w „sądowym postępowaniu międzyinstancyjnym” były dokonywane terminowo i prawidłowo.

Z uwagi na odrzucenie niniejszej skargi Sąd Najwyższy pozostawił bez rozpoznania wnioski zgłoszone przez skarżącego w punktach 2-4 i 6-7 *petitum* skargi. Natomiast wniosek złożony w pkt. 5 w zakresie dotyczącym zwrotu kosztów wpisu sądowego zasługiwał na uwzględnienie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2005 r., III SPP 109/04, OSNP 2005 nr 9, poz. 133). Jednakże Sąd Najwyższy zasądził zwrot wpisu w wysokości wynikającej z przepisów, ponieważ skarżący nie uzasadnił żądania zasądzenia kwoty o 5 zł wyższej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy orzekł jak w sentencji.

=====